જ૫૭૨

બુલબુલી

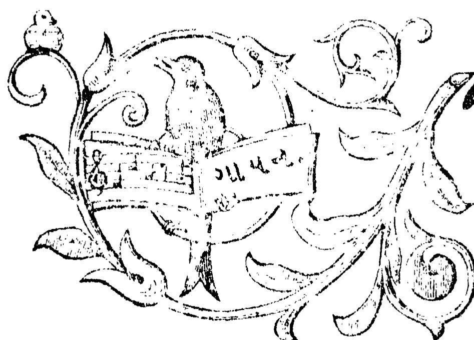
ગઝલ સંગ્રહ

યાને

ગઝલસ્તાન.

ભાગ ૧ લો.

હિંદુસ્તાની રાગનુ ટુંક વર્ણન સાથે નામીચા તથા દરબારી
શાયરોના મંડળીએ અને બેઠકોમ
ગવાતાં ચુન્દા ગઝલોનો સંગ્રહ.

પ્રસિદ્ધ કરનાર
મહમદહુસેન મહેરઅલી
(કનસર્ટીના, એકોર્ડીયન અને ફિડલ વાજા—બુકનો રચનાર)

મુંબઇ
રાયલ પ્રિન્ટિંગ પ્રેસ :
ઇ. સ. ૧૮૮૯ એપ્રિલ.

ગાન.

કિંમત ૫ આના.

આંખને રોશન કરનારો સાચા મોતીનો સુરમો.

ટરેડ માર્ક મેરાલીભાઇ નથુનો બનાવેલો ખરી ખુબી ધરાવતં સાચા મોતીનો સુરમો આંખમાં અવારનવાર આંજવાથી આંખને સ્વચ્છ અને રોશન રાખી ભવીષ્યમાં પડતી ઝાંખ તથા પાણીના ગળવાનો અટકાવ કરી આંખને તાજગી આપેછે.

નં૦ ૧ લાનો સાચા મોતીનો સુરમો તોલા ૧ ના રૂ ૧)

આ સુરમો કોઇબી માણસને રાતના સુતી વખતે હમેશાં આંજવાથી આંખને ઘણી થંડક વળેછે, ગરમીને મટાડે છે, તે સાથે ગરમીના કારણથી ઝાંખ પડતી હોય તેને પણ ફાયદો કરેછે.

નં૦ ૨ જાનો સાચા મોતીનો સુરમો તોલા ૧ ના રૂ ૨)

એ સુરમામાં મોતીનો તથા કિંમતી વસાણાનો વધુ ભાગછે, જેથી આંખને ગરમી દુર કરી થડક આપે છે અને ઝાંખને ફાયદો કરી આંખને તરાવટ તથા તેજ બક્ષેછે.

ઉપર લખેલા હમારા બનાવેલા સુરમાઓ ફકત હમારે ત્યાંથીજ મળશે. અને તેની શીશીઓ જે આપવામાં આવેછે, તેની ઉપર હમારા ટરેડ માર્કની ટીકીટ મારેલી હોયછે, જેમને જોઇતાં હોય, તેઓએ નીચે લખેલે ઠેકાણેથી કોઇબી વખતે, તોલો યા અરધો પોણો એક, જેટલો જોઇએ તેટલો મંગાવી લેવો. બહારગામવાળાએ પત્ર લખી મંગાવી લેવો.

મેરાલીભાઇ નથુ,

ઠેકાણું—ચીંચબંદર ત્રીજી ગલી ઊમરખાડી મુંબઈ.

ખુલખુલી

ગઝલસંગ્રહ

યાને

ગઝલસ્તાન.

ભાગ ૧ લો.

હિંદુસ્તાની રાગ.

રાગ એટલે સ્વરનો મેલાપ, અને રાગવિદ્યા એટલે સ્વરના મેલાપની વિદ્યા; યાને કાયદેસર માપથી અસરકારક અવાજ ગોઠવવાની વિદ્યા. રાગ માણસના ગલામાંથી તેમજ તરેહવાર વાજંત્રમાંથી પણ ઉત્પન્ન થાયછે, જેને **ગવાઈ** અને **વાજંત્રી** રાગ કહેછે. રાગનો અભ્યાસ દુનિઆની સર્વે પ્રજાઓમાં છે અને બીજી વિદ્યાઓની પેઠે અસલ રાગ-વિદ્યાની શોધકરનાર કયો પુરૂષ હતો તે કહેવાતુ નથી. હિંદુસ્તાની રાગવિદ્યા પુરાણા જમાનાની એક મહાસાગર જે-વીછે. હિંદુઓ તેને બ્રહ્મા સરસ્વતી અને તેમના પુત્ર નારદથી નિકળેલી દેવતાઇ અને આકાશિ વિદ્યા માનેછે. હાલ પણ ભજન કિર્તન અને ભક્તિમાં પણ રાગનો હિંદુઓ ઘણો ઉપયોગ કરેછે. અસલ હિંદુઓમાં રાગની દેવતાઈ વિધ્યા-ગાનારાઓ ઇન્દરના ગવૈયાઓ કહેવાતા હતા, અને પહેલાં

ભેરતરૂષિએ રાગનો કાયદો બનાવી કહાડેલો કહેછે. એવું કહેછે કે એક વેળા ત્રણ ક્રોડ અને છત્રીસ લાખ હિંદુ સરોદ એટલે અવાજો હતા. કૃષ્ણના વખતમાં સોળસે રાગ હતા અને મથુરામાં તેની ગોપીઓ જુદા જુદા મુકરર વખતસર ગાતી હતી.

દખણના હિંદુઓના કહેવા મુજબ મહાદેવ કે જેની દેવતાઓ તાબેદારી અને પૂજા કરતા હતા, તેમાંના છ દેવ અને ત્રીસ પરી કે જેમાંની પાંચ પાંચ પરી દરેક દેવની મુકરર હતી; તેઓ હિંદુસ્તાનની છ રૂતુઓપર રાત દહાડાના બરોબર વખતે-વખત એક મુકરર રાગથી મહાદેવની પૂજા કરતા હતા, અને તેમાંથી ૬ રાગ અને ૩૦ રાગણીના નામ વખતસર ગાવાના ધોરણથી નિકળ્યા કે જે નીચે દરશાવેલા છે.

હિંદુસ્તાની છ રાગ અને તેની પાંચ પાંચ રાગણીઓના નામ.

૧ લો ભેરવ.	૨ જો માલકોશ.	૩ જો હિંડોલ.
રાગણી—ભેરવી	રાગણી—ટોરી	રાગણી—રામકલી-
,, બેરારી	,, ગોરી	,, દેશાખ
,, મધમાધ	,, ગુણકલી	,, લલત
,, શિંધવી	,, ખંબાવતી	,, બિલાવલ
,, બંગાલ	,, કોકબ	,, પટમંજરી
૪ થો દીપક	**૫ મો શ્રી રાગ.**	**૬ ઠો મેઘ**
રાગણી—દેશી	રાગણી—માલવા	રાગણી—તંક
,, કમોદ	,, માહાડવી	,, મહલાર
,, નટ	,, ધનાસરી	,, ગુજરી
,, કિદારો	,, વસંત	,, ભોપાળી
,, કાહાનરો	,, આશાવરી	,, દેશકાર.

વળી એ એકએક રાગના આઠ આઠ પુત્ર અને તેઓની આઠ આઠ પ્રીયાઓ છે જેને ભારજા કહેછે. એ અસલ ગોઠવણના રાગને **મારગ** કહેછે અને તે પરથી બનેલા નવા રાગોને **દેશી** કહેછે. હિંદુસ્તાની રાગવિદ્યાનો કાંટો એવોછે કે તે ઉપરથી રાગ જાણનારા જોઇએ તેટલા નવા રાગો યૂરોપના મ્યુઝિક કમપોઝરની પેઠે નવા બનાવી તેને પોતાને મનગમતા નવા નામ આપી શકે.

હિંદુસ્તાનના કેટલાએક ભાગોમાં મુસલમિનોનો રાજ્ય થવા પછે પરદેશી ગાયનકરોથી અસલ હિંદુસ્તાની રાગના સુરમાં ફેરબદલ થવાથી હિંદુસ્તાની રાગની અસલ સ્થિતી ઘણાએક ગાયનોમા બદલાઇને હાલ કાંઇક મિશ્ર સ્થિતી થયલી છે; તો પણ હાલના સમ્યને ઘણી અનુસરતી છે.

હિંદુઓનો રાગને તેની મુકરર રૂતુપર ગાવાનો અને તેજ રાગના પુત્રોને તેની રૂતુપર દીવસના જુદેજુદે ચોક્કસ વખતે ગાવાનો અસલ ધોરણ હાલમાં સચવાયલો નથી, પણ કોઇબી રૂતુમાં કોઇબી રાગ અથવા રાગણીને હાલ કેટલાક રાગ જાણનારાઓ માતરે દીવસના કલાકોપર ધોરણ રાખી ગાયછે; કે જેની એક કવિતા નીચેછે.

રાગના વખતની કવિતા.

પીછલે પહરકે સમે ભેરૂન રાગ બખાન,
માલકોશ તબલગ ગાઇએ જબલગ નિકલે ભાન.
એક પહર દિન ચડે કહો રાગ હિંડોળ,
ઠીક દો પહરકે સમે દીપકકે સુર બોલ.
શ્રી રાગ ઓર રાગની જબલગ દિન અથ્યાન,
મેઘ રાગ તબહી ભલો જબહી મેઘ બરસાન.

હિંદુસ્તાની શાયરો આશકને બુલબુલની ઓળખ આપે છે, કારણ એ પક્ષિ હમેશાં ફુલપર ફરેફતા રહી પોતાનો મધૂર સ્વર વારેવાર ઓચરે છે કે જે ફુરસદ ગંભીરપણે સાંભળવામાં આવ્યાથી આંપણા દિલપર કાંઇબી અસર થયા વિના રહે નહીં, તેમજ ગાયનની પણ એવી અજબ શકિત છે કે કઠણમાં કઠણ પથ્થર હૈડાને પણ કોઇક સમે પીગલાવી રીજવેછે. નામીચા શાયરોના આએ ચુન્દા ગઝલોના સંગ્રહને **બુલબુલી ગઝલસંગ્રહ**નો હમોએ આપેલો નામ યોગ્ય ધારીએછ. એજ મતલબનો ચીતાર પુસ્તકના પુઠાપર ગુણી ગ્રાહકની નજરે પડશે. મ્હોટો બુલબુલ પોતે ફુલની એક પેચદાર ડાંખલીપર એક પગમાં ગાયનનું એક પુસ્તક ધરી બીજા પગે જમણી તરફ સેજ ઉપર પોતાનું નહાનું વ્હાલું બચ્ચું જે બેઠેલું છે તેની તરફ બોલતું ઉભું છે. જાણે તે પુસ્તકમાંથી પોતાના વ્હાલાં પણ અંજાણ બચાને ગાયન સંભલાવી તેની તાલીમ આંપતા હોય એવું નજરે આવેછે. આએ પુસ્તકમાં બનતી કોશેષે શબ્દો અને મીસરાઓ છુટા અને સાફ રીતે લખવામાં આવ્યાછે કે જેથી યોગ્ય વખતે બરોબર તાલે ગાવાથી આશા રાખીએછ કે શોખીન સજજનો તેના સુંદર સરોદે પોતાની ઉત્કંઠા તૃપ્ત કરી શકશે અને પુરતી કદર જાણવા ભુલશે નહીં.

ગઝલે સીરાજ.

કદ તેરા સરવે રવાં થા મુજે માલુમ ન થા,
ગુલશને દીલમેં અયાં થા મુજે માલુમ ન થા.
ધુપમેં ગમકે અબસ જીકો જલાયા અફસોસ,
પીઉકે સાએમેં અમાં થા મુજે માલુમ ન થા.
ખાક તેરે કદમે પાકકી અએ નુરે નયન,
સુરમએ દીદએ જાં થા મુજે માલુમ ન થા.
શબે હીજરતકે અંધેરેસે બતંગ આયા થા,
રૂખ તેરા નુરે ફીશાં થા મુજે માલુમ ન થા.
યારને અબરૂએ મીઝગાંસે મુજે સએદ કીયા,
ઊસ કને તીરોકમાં થા મુજે માલુમ ન થા.
સબ જગત ધુંડ ફીરા પીઉકો ન પાયા હરગીઝ,
દીલકે ગોશેમેં મકાં થા મુજે માલુમ ન થા.
રોઝાદારાંને જુદાઇકો ખમે અબરૂએ યાર,
માહે ઇદે રમઝાં થા મુજે માલુમ ન થા.
મએંને સમજાથા કે ઉસ યારકો હએ નામોનશાં,
યાર બે નામોનશાં થા મુજે માલુમ ન થા.
દીલે બેદીલને કહાથા સો હુવા આજ "સીરાજ",
કયા બલા સએફે ઝબાં થા મુજે માલુમ ન થા.

ઠુમરી પીલુ.

કયું રે ખડા હિંદુસ્તાની—તોરી નઝરે દીવાની—કયું રે.
આરભી ગંગાને પારભી જમના
બીચમેં ખડા મુલતાની—તોરી નઝરે દીવાની—કયું રે.

ગઝલ.

જબ હુસને અઝલ પરદએ ઈન્સાનમેં આયા,
હર રંગબકુર રંગ હરેક શાનમેં આયા.
હુરમતસે મલાયકને જીસે સીજદા કીયા હુએ,
જીસ વક્ત કે વો સુરતે ઈનસાનમેં આયા.
ગુલ હુએ વોહી સુંબુલ હુએ વોહી નરગીસે હએરાં,
અપનેહી તમાશેકો ગુલીસ્તાનમેં આયા.
અવલ વોહી અખીર વોહી ઝહીર વોહી બાતીન,
મઝકુર વેહી આયતે કુરઆનમેં આયા.
કાનુન વોહી સાઝ વોહી તબલા વોહી હુએ,
હર તારમેં બોલા કે હરેક તાનમેં આયા.

ગઝલે ઉમર

ઈશ્કને તેરે મુજકો દીલ ક્યા ક્યા સીતમ દીખા દીયા,
અય્યેશો ખુશી વ ઝીંદગી સારા જહાં ભુલા દીયા.
મઔતસે આગે મર ચુકા નેતી બહદસે ક્યા ગરઝ,
હસ્તીસે લેકે તા અદમ જાગે બકા પીલા દીયા.
ઢુંડુ ફીરૂં મઍં યારકો અપની ફીકરમેં ચૌતરફ,
આપીમેં આપ મીલગયા. પરદા જુહીં ઉઠા દીયા.
મેરે સુખનકો સમજો તુમ ઈસમેં નહીં હુએ કુછ ગલત,
આપહી ખુદ હુવા વે દમ જબકે ખુદી મીટા દીયા.
"ઊમર" મઍં અપને આપમેં આપી સમજકે ચુપ રહા,
જબકે મીલા જો ઊસસે મઍં હંસકે મુજે રૂલા દીયા.

ગઝલે ઝફર.

પસે મર્ગ મેરી મઝારપર જો દીઆ કીસીને જલા દીયા,
ઊસે આહ દામનેબાદને સરે શામહીસે બુઝા દીયા.
મુજે દફ્ન કરચુકો જીસ ઘડીતો ઉસ્સે કહેના કે અએપરી,
વોજો તેરા આશકે ઝાર થા તહે ખાક ઊસ્કો દબા દીયા.
મેરી આંખ જપકીથી એક પલચે કહા જીતુંને કે ઉઠકે ચલ,
દિલે બેકરારને આનકર મુજે ચુટકી લેકે જગા દીયા.
મેરે સરકો જીસ્ને કલમ કીયાયાર ખુશ મેં ઊનસે બહોત હુવા,
ઈસી બાતપરતો બસ અએ "ઝફર" તુનેઇશ્ક અપના છુપાદીયા

ગઝલે તબસ્સુમ.

જહલક બતાકે મુજે દીલરૂબાને લુટ લીયા.
બચા નીગાહસે તો શરમો હયાને લુટ લીયા.
હઝારોં હુએ સફે મીઝગાંને તીરકે ઘાયલ,
મુજે તો અબરૂ કમાંકી અદાને લુટ લીયા.
ખુદાકે વાસતે કર રહમ અએ બુતે સંગદીલ,
તેરે તો રોઝકે ઝોરોજફાને લુટ લીયા.
નીગાહે શોખને કઈ ખાનમાં કીએ બરબાદ,
મુજેભી કાફીરે ઝુલ્ફે દુતાને લુટ લીયા.
જહાંમેં જીતે હુએ માશુક બેવફાઇસે,
યે આશકોંકો તો યારો વફાને લુટ લીયા.
નહીં હુએ શીકવા રકીબોંસે કુછ મુજે હમદમ,
કે દીલ લગાતેહી ઊસ આશનાને લુટ લીયા.
રવાં થા કાફેલા અશકોંકા જો મેરે યારો,
સો ઇસ "તબસ્સુમે" ગારતરૂબાને લુટ લીયા.

ગઝલે મલંગશાહ

મેરા દરદે હાલ તુજપે ઈઝહાર હોગા,
ઊધર મંઝીલે ઇશ્ક બીસયાર હોગા.
ઇધર તો જીગર મેરા હુએ પારા પારા,
ઊધર મરહમે વસ્લ તૈયાર હોગા.
વો પુલ હુએ જો છોટા તો રસ્તા હુએ બારીક,
યે બંદા ગુનાહગાર કયા પાર હોગા.
"મલંગશાહ" સાંઈ તો જગમેં હુએ રોશન,
ઊધર લાલો ગવહરકા બાઝાર હોગા.

ગઝલે ફરહત.

સુના હુએ આપ ઝિકરે આશકે નાશાદ કરતે હુએં,
જઝાકલ્લાહ મુજ ભુલે હુએકો યાદ કરતે હુએં.
ઊરૂસે ગુલકી મહેંદી આજ હુએ કયા સહને ગુલશનમેં,
કે મુર્ગાંને ચમન સારે મુબારકબાદ કરતે હુએં.
ઊતર આતી હુએં પરિયાં સાફ ઊનકે શીશએ દિલમેં,
નહીં માલુમ કયા જાદુ યે આદમજાદ કરતે હુએં.
રવા હુએ પોસ્ત ખિંચવા લીજએ બાદામો નરગીસકા,
યે હમ ચશ્મીકા દાવા ફિરે માદરજાદ કરતે હુએં.
નહીં માશુકો આશક અપને અપને શુગ્લસે ગાફિલ,
વો સહને બાગકો હમ દશ્તકો આબાદ કરતે હુએં.
જો લિખતા હું મએં વસ્ફે ચશ્મે જાનાં કીલકે નરગિસસે,
તો આહુ આકે ઐન આંખોંસે ઉસપર શાદ કરતે હુએં.
કતરકર નોચકર પર તોડકર પર બાંધકર "ફરહત",
વો મુર્ગાંને ચમનકો કએદસે આજાદ કરતે હુએં.

ગઝલે આશિક.

અગર હમ બાગમાં હોતેતો ગુલશનકો લુટા દેતે,
પકડકર દસ્ત બુલબુલકા ચમનસે હમ ઊડા દેતે.
ખુશીસે બોલ લે બુલબુલ કે ફિર યે દીન કહાં હોંગે,'
ગનીમત જાન ઇસ દીનકો કે હમ તુજકો દુઆ દેતે.
અગર યે દિલ પતંગ હોતા ઉડાતે ગમકી ડોરીસે,
મુકાબિલ આનકર પેચોંસે હમ ઊસકો કટા દેતે.
અગર ફરિયાદ લાયા ફિર કોઇ જો હમ ગરીબોંકી,
કસમ ગુન્ચેકીભી ખાકર ફિર ઉસકો હમ છુડા દેતે.
કદર બુલબુલકે રોનેકી અરે સૈયાદ કયા જાને,
જો આશિક હો વહી જાને ફિર ઊસ્કો હમ બિઠા દેતે.

ગઝલે મસ્ત.

આજ દીલબરકો ખ્વાબમેં દેખા,
નુર હકકા હીજાબમેં દેખા.
ખુદ ફના હોકે ઝાતમેં મીલના,
યે તમાશા હુબાબમેં દેખા.
આપકો સોખ્ત ગઅેરકો લઝઝત,
યે મઝા હમ કબાબમેં દેખા.
બઅેઠકર સઅેર. મુલકકી કરના,
યે તમાશા કીતાબમેં દેખા.
એક પીયાલેમેં "મસ્ત" હોજાના,
યે તમાશા શરાબમેં દેખા.

ગઝલે મનસુર

ન મીલતા ગુલરૂખેંસે દીલ મેરા મસરૂર કયું હોતા,
જો દેખા હુસ્ને જાનાંકો તો ફીર રંજુર કયું હોતા.
ખુદા પએદા ન કરતા જગમેં ગર ઝાતે મોહમ્મદકો,
તો યું મેરાજ મુસાકો યે કોહે તૂર કયું હોતા.
લીખાથા તઓક લાનતકા પડાથા સબ ફરીસ્તોંને,
અગર વો જાનતા શએતાં તો ફેર મગરૂર કયું હોતા.
ન પડતા પરતવા હુસ્નકા અગર રૂખસારે ખુબાંપર,
તો હર આશકકી આંખોંમેં હુસન મંઝુર કયું હોતા.
કીયા દાવા અનલહકકા હુવા સરદાર અલમકા,
અગર સુલીપે ના ચડતા તો વો મનસુર કયું હોતા.

ગઝલે આસફ.

આહ જબતક મેરે પહેલુમેં વો ન દીલદાર ન થા,
આહકા ભરના મેરા ખાલી ઝેરસગાર ન થા.
રાત કયા બાત થી બતલા તો મુજે અએ ઝાલીમ,
અએસા ઇકરારભી કરના મુજે દરકાર ન થા.
કરકે વો તેગઝન મુજપે હુવા ચીં બજબીં,
યાને મએં કત્લભી કરનેકે સઝાવાર ન થા.
કલ જો દેખા તેરે બીસ્તરપે વો બીમાર પડા,
આજ બીસ્તર હએ ફકત ઔર વો બીમાર ન થા.
ઊસકે જાનેસે તુજે મઓત ન આઇ "આસફ",
અએસી રૂસવાઇસે જીના તુજે દરકાર ન થા.

ગઝલે સોઝ.

મોહુબ્બતકો દામે બલા જાનતા થા,
ફંસા મએં તુ અએ દીલ યે ક્યા જાનતા થા.
ચલાં મુજસે તુભી જતા કર ભલા દીલ,
તુજે મએં બડા આશના જાનતા થા.
બડી ગરમ જો શીસેપાહી મુજે કર,
કે અખીર કરેગા દગા જાનતા થા.
દગા ખાઇ આખીર દગા ખાઇ આખીર,
મએં ક્યા જાનતા થા મએં ક્યા જાનતા થા.
દીલાસા તુ દે "સોઝ" કો ચલતે ચલતે,
મગર તુ જીગરહી જલા જાનતા થા.

ગઝલે વલી.

તુજ લબકી સીફત લાલે બદખ્શાંસે કહુંગા,
જાદુ હુએ તેરે નએન ગીઝલાંસે કહુંગા.
દી હકને મુજે પાદશાહી હુસ્ન નગરકી,
જા કીશવરે ઇરાંમે સુલેમાંસે કહુંગા.
મએં જબસે દેખા ખ્વાબ હુએ અએ માયએ ખુબી,
ઊસ ખ્વાબકો મએં યૂસુફ કીનઆંસે કહુંગા.
તારીફ તેરે કદકી અલેફવાર અએ સાજન,
જા સર્વે ગુલીસ્તાંકો ખુશાઇલહાંસે કહુંગા.
મુજ પર ન કરો ઝુલમ કે અએ લએલીએ આફાક,
મજનું હો તેરે ગમકા બીયાબાંસે કહુંગા.
બેતાબ ન હો શોરસે તું અએ "વલી" હરગીઝ,
ઇસ દર્દકી દારૂ કીસી દરમાંસે કહુંગા.

ગઝલે નાસીખ.

સાથ અપને જો મુજે યારને સોને ન દીયા,
રાતભર મુજકો દીલે ઝારને સોને ન દીયા.
ખ્વાબહીમેં નઝર આયા વો શબે હીજ્ર કહીં,
સો મુજે હસરતે દીદારને સોને ન દીયા.
ખુફ્તગી બખ્તકી કયા કહીએ કે જુઝ ખ્વાબે અદમ,
ઊમ્ર ભર દીદએ બેદારને સોને ન દીયા.
રાતભર દરદે જુદાઈસે કરાહા અએસા,
કે જહાંકો તેરે યે બીમારને સોને ન દીયા.
યાદ ઊસ ઝુલ્ફકી રેહેરહેકે મુજે દીલતાબો,
હીજરમેં મુજકો શબે તારને સોને ન દીયા.
યેહી સૈયાદ ગીલા કરતા હુએ મેરા હર સુબ્હો,
નાલએ મુરગે ગીરફતારને સોને ન દીયા.
સમજેથે બાદ ફના પાવેંગે રાહત "નાસીખ"
હશ્રતક વાદએ દીદારને સોને ન દીયા.

ગઝલે રમઝાનઅલી.

ફિર દુબારા ઈશ્કકા દીલપર અસર પએદા હુવા,
બાગમેં તેરી મોહબ્બતકા શજર પએદા હુવા.
અશ્ક જારી રાતદીન હુએ ચશ્મે ગીરયાંસે મેરી,
ઈસ કદર રોયા કે અશ્કોંસે ગોહર પએદા હુવા.
દેખકર ગુલશનમેં કહેતીં બુલબુલેં ઊસ માહેસે,
કયા ચમનમેં દુસરા રશ્કે કમર પએદા હુવા.
અબ મુજે તેરે બજુઝ આતા નહીં આરામોચએન,
ફિર તુજે કયું કર જુદાઇસે સબર પએદા હુવા.
ઝખ્મ આલે હોગએ છીલછીલકે સારે જીસ્મ કે,
દર્દે દીલ "રમઝાંનઅલી" શામોસહર પએદા હુવા.

ગઝલે વાહેદઅલી.

કરકે તનહા મુજે અએ દોસ્તો ગુલફામ ગયા,
ગમ અલમ સોંપ ગયા તાકતોઆરામ ગયા.
ક્યા ઊસે ખતમેં લીખું ક્યા મુંહઝબાની બોલું,
કાસીદ અબતક ન ફીરા લેકે વો પએગામ ગયા.
વાદા કર કર જો ગયા શબકો ન આયા હરગીઝ,
ઈંતેઝારીમેં તેરી મુજકો સુબ્હોશામ ગયા.
કબ ખુશ આતાહએ મુજે બાગોબહારે ગુલશન,
ગુલ તો સબ ખાર હુએ જીસકા ગુલઅંદામ ગયા.
તને લાગરકો મેરે દેખકે કહેતે હુએ તબીબ,
ઝીંદગી ઊસકી કહાં જીસકા દીલઆરામ ગયા.
મએંને દેખા જો વહીં રખકે કમર કોઠેપર,
મએં દુબારા વહીં ફીલફૌર લબે બામ ગયા.
નારા ખીંચુ હું તસવ્વરમેં શબોરોઝ મુદામ,
રોના ઇન ચશ્મોંકા હરગીઝ ન સુબ્હોશામ ગયા.
ઝીક્ર "વાહેદઅલી" કર બકાકે લાવેગા વોહી,
દામમેં લેકે મુજે વો બુતે ખુદ કામ ગયા.

ગઝલ.

દીવાના તેરા આશકેઝાર હું મએં,
ફીદા તુજપે મુદ્દતસે અએ યાર હું મએં.
ફરેબોંમેં કબ તેરે આતા હું ઝાલિમ,
ફરેબી જો તુ હએ તો અઇયાર હું મએં.
જીસે તુને કાટા મુવા બેઅજલ વો,
સમજતા તેરી ઝુલ્ફકો માર હું મએં.
અગરચે તુ ગુલ હએ યા ચશ્મે નરગીસ,
તેરે બાગે તાઝેકા એક ખાર હું મએં.

ગઝલે સીકંદર

ક્યા કમાં અબરૂને એક તીરે નઝારા મારા,
જીસકે લગતેહી જીગર હોગયા પારાપારા.
ક્યા તુજે ઓર ન થા હસ્તીકે જંગલમેં શીકાર,
મુર્ગે દીલ તુને જો સૈયાદ હમારા મારા.
રાત તનહાઈમેં આયા થા તસવ્વર તેરા,
ઝીક્ર તેરાહી કીયા આહકા નારા મારા.
હમને કીથી કલી ઊસકે તરફ લાલાકી,
ઊસને શોખીસે હમેં ફુલે હઝારા મારા.
ગએર ક્યા ચીઝ હએ મહફીલસે ઊડાદું પલમેં,
ક્યા કહું કહે નહીં સકતા મએં તુમારા મારા.
ઈશ્કબાઝીકે લીએ હમને બીછાઈ ચૌસર,
પાંસા ગીરતેહી ગોયા રંગ હમારા મારા.
હેય દુનાકે લીએ કુછ ન "સીકંદર" ને કીયા,
આપ કઈ રોઝ જીયા કીસલીએ દારા મારા.

ગઝલે આફત.

ચમને કુચએ જાનાસે સદા આતી હએ,
નાઝ કરતે હુએ જો બાદે સબા આતી હએ.
દિલમેં આતા હુએ મસીહાસે મએં પુછુ જાકર,
મરિઝે ઈશ્કકી ક્યા તુજકો દવા આતી હએ.
કૌન ભરતા હએ દમેં સર્દ જો રાતાંકો મુદામ,
થંડી થંડી તરે કૂચેકી હવા આતી હએ.
ફુરકતે યારમેં અએ આફતે ખસ્તા મુજકો,
રાત ક્યા આતી હએ એક સરપે બલા આતી હએ.

ગઝલે અલી

કહો બુલબુલકો લેજાએ ચમનસે આશીયાં અપના,
પડે ગર સદહઝાર અફસું ન હોગા બાગમાં અપના.
ઊડાકર લેચલી બુલબુલ ચમનસે આશીયાં અપના,
કહા ગુલસે કે લે અએ બેવફા હમસે મકાં અપના.
હુઈ જબ બાગસે રૂખસત કહા રોરાકે યા કીસમત,
લીખાથા યું કે ફસલે ગુલમેં છોડું આશીયાં અપના.
અરે સૈયાદ યું ચાહે તો જી ઔર જાસે હાઝીર હું,
વલેકીન તઓફે કુપરીકી તરેહ ડરકે નશાં અપના.
મેરા જલતા હુએ જી ઊસ બુલબુલે બેકસકી ગુરબતપર,
કે ગુલકે આસરેપર યું લુટાયા ખાનમાં અપના.
ચલી જબ બાગસે બુલબુલ લુટાકર ખાનમાં અપના,
ન છોડા હાએ બુલબુલને ચમનમેં કુછ નશાં અપના.
ન તુને ગુલ કીયા અપના ન બુલબુલ બાગમાં અપના,
ચમનમેં કીસ ભરોસેપર બનાયા અશીયાં અપના.
યે હસરત રહે ગઇ કીસકીસ મઝેસે ઝીંદગી કરતી,
અગર હોતા ચમન અપના ગુલ અપના બાગમાં અપના.
અલમ કર ઇસતરેહ રોઈ કે રૂસતા હોગઈ બુલબુલ,
ડુબાયા હાએ આંખોંને તમામી ખાનમાં અપના.
મગર દીલસે બતા રખતા "અલી" ગોહરસે પ્યારેકો,
વો હુકમે શાહ રખતા થા વલે થા મેહેરમાં અપના.

ગઝલે રિહાં.

આશક શબે વિસાલમેં ઘબરાએ જાતે હુએં,
પીછલીસે જાન મુર્ગે સહર ખાએ જાતે હુએં.
ચોરીસે ઉનકા સોતમેં બોસા જો લે લીયા,
હમ સોહાબતોંકે નામ નિકલવાએ જાતે હુએં.
જારી હુએ ઊમ્ર નિંગારકી ગએરે સે રસ્મેખત,
કાગઝકે ઘોડે ઇનદીનોં દૌડાએ જાતે હુએં.
લાએંગે અફ્તાબકો વો અપની જાલમેં,
ઝુલ્ફોંકે બાલ ધૂપમેં સુખલાએ જાતે હુએં.
"રિહાં" તુમેં ખુદાકી કસમ સચ બયાં કરો,
કિસ ગુલબદનકે વાસ્તે ગુલખાએ જાતે હુએં.

ગઝલે રંગીન

ન છેડો હમેં દિલ દુખાએ હુએ હુએં,
જુદાઇકે સદમેં ઊડાએ હુએ હુએં.
હયા દિલમેંસે ઉનકે જાતી નહીં હુએ,
કે પરદેસે રૂખકો છુપાએ હુએ હુએં.
ગિલા બખ્તકા ઔર ન શિકવા ફલકકા,
દિલે ગમઝદાકે સતાએ હુએ હુએં.
ગયા જબતો ગોરે ગરીબાં યે બોલા,
હમારે યે સબ ઘર બસાએ હુએ હુએં.
પડી હુએ જો મુશ્કિલ ન ઘબરાઓ રંગીન,
અલી બહેરે ઇમિદાદ આએ હુએ હુએં.

ધ્રુરપદ—ભૈરવી—ચોતાલો.

ગાવું મએં તેહારો ગુન.
નિરંજન દયાધર—નિરંજન નિરાકાર
તોરો નામ રામ રામ—શ્રુષ્ટિમેં તોરો કામકામ—ગાવું
તુંહીં રીઆ નિરાકાર—તુંહીં રીઆ નિરાધાર
જગતપાલ તોરો નામ—શ્રુષ્ટિમેં કૃપાળુ ઠામ ઠામ—ગાવું.

ગઝલે મારૂફ.

જબતક કે મએં જીતા હું તલબગાર હું તેરા,
તુ બેચભી ડાલે તો ખરીદાર હું તેરા.
ઝાહીરમેં હુઝુરીસે તેરી ગરચે હું ગાયબ,
પોશીદા વલે મહરમે ઈસરાર હું તેરા.
સોબાર મએં ઊસ રોઝકે કુરબાન હું હરબાર,
જીસ રોઝ કે કુરબાન મએં યકબાર હું તેરા.
જું નક્શેકદમ વાં ન રહે કયું કે મેરી ચશ્મ,
હએરતઝદએ જલવએ રફતાર હું તેરા.
ઈઝહારે મોહબ્બત તો હુવા વાકેઈ મુજસે,
જો ચાહે સો કર મુજકો ગુનાહગાર હું તેરા.
કીસ શિકલસે આલમકો ન હો મેરા તમાશા,
મએં મહવે તમાશા સરે બાઝાર હું તેરા.
જો ચંદા યા બંદા હએ ચે "મારૂફ" જહાંમે,
જબતક કે મએં જીતા હું તલબગાર હું તેરા.
મરહમકા વો ખ્વાહાં હો જો હો તેગકા ઘાયલ,
અએ અબરૂએ જાનાં મએં દીલઅફગાર હું તેરા.

ગઝલે જહાંગીર શાહઝાદા

ગર યાર ન હો સાકી પએમાના હુવા તો ક્યા,
માસુર શરાબોંસે મએખાના હુવા તો ક્યા,
હમ ઈશ્કકે બંદે હએં મઝહબસે નહીં વાકીફ,
ગર કાબા હુવા તો ક્યા બુતખાના હુવા તો ક્યા.
જબ રદ ન હો દીલમેં ક્યા ઈશ્ક મઝા દેવે,
કહેનેકો ભલા કોઈ દીવાના હુવા તો ક્યા.
ઈસ ઈશ્કકી આતશસે જલતે હએં સભી કોઈ,
ગર શમા હુઈ તો ક્યા પરવાના હુવા તો ક્યા.
માશુકકે કાનોંતક અબતક નહીં પહોંચા મએં,
યે અશ્ક મેરા યારો દુરદાના હુવા તો ક્યા.
"જહાંગીર" સા શાહઝાદા થા ઈશ્કસે વો ગાફીલ,
આબાદ હુવા તો ક્યા વીરાના હુવા તો ક્યા.

ગઝલે નઝીર.

મીલા આજ મુજકો વો ચંચલ છબીલા,
હુવા રંગ સુનકર રકીબોંકા નીલા.
કીયા જીસને મુજસે અદાવતકા પંજા,
"સનુલકી અલૈહીમ અઝાબન સકીલા."
નીકલ ઉસકે ઝુલફોંકે કુચેસે અએ દીલ,
તુ પડના કુમુલલએલ ઈલ્લા કલીલા.
કોહીસ્તાંમેં મારૂં અગર આહકા દમ,
"ફકાનત જીબાલન કસીબન મહીલા."
"નઝીર" ઊસકે ફઝલો કરમપર નઝર રખ,
"ફકુલ હસબીયલ્લાહો નેમલ વકીલા."

ગઝલે મુનીસ.

હીજ્રમેં આહો શરૈર બારકરૂં યા ન કરૂં,
બેવફા હુએ મએં ઉસે પ્યાર કરૂં યા ન કરૂં.
સુનતેહી વસ્લકા ઈકિરાર જુકાઈ ગરદન,
યે તરદ્દુદ હુએ કે ઈકિરાર કરૂં યા ન કરૂં.
વો જરોકોંસે જો જા કહેતો મએં ઈતના પુછુ,
બિસ્તર અપના પસે દિવાર કરૂં યા ન કરૂં.
યાર આરામમેં હુએ વસ્લકી શબ જાતી હુએ,
યે તરદ્દુદ હુએ કે બિદાર કરૂં યા ન કરૂં
શકલકો દેખકે ઊસ્કી યે બતા અએ મુનીસ,
ઐસે યૂસુફકો ભલા પ્યાર કરૂં યા ન કરૂં.

ગઝલે મનસુર.

દીલ ગીરફ્તાર કીયા કીસને કીયા યાર કીયા,
અબ મુજે પ્યાર કીયા કીસને કીયા યાર કીયા.
હુમ જો રહતેથે સદા ગોશએ તનહાઈમેં,
સરે બાઝાર કીયા કીસને કીયા યાર કીયા.
આપ કસરતમેં ગયા ગોશએ વહદતસે નીકલ,
ઈશ્ક ઈઝહાર કીયા કીસને કીયા યાર કીયા.
કીસને લે આગમેં ડાલાથા ખલીલુલ્લાહકો,
નાર ગુલઝાર કીયા કીસને કીયા યાર કીયા.
કુઓન "મનસુર" થા વો જીસને અનલહક બોલા,
બર સરે દાર કીયા કીસને કીયા યાર કીયા.

ગઝલે મીર તકી.

ગમ રહા જબતક કે દમમેં દમ રહા,
દીલકે જાનેકા નેહાયત ગમ રહા.
હુસ્ન થા તેરા બહોત આલમ ફરેબ,
ખતકે આને પરભી એક આલમ રહા.
દીલ ન પહોંચા ગોશએ દામાં તલક,
કતરએ ખું થા મીઝાપર જમ રહા.
સુનતે હૂએ લએલીકે ખેમેકો સીયાહ,
ઊસમેં મજનુકા મગર માતમ રહા.
ઝુલ્ફેં ખોલીં તો તુ ટુક આયા નઝર,
ઊમરભર યાં કામ દીલ બરહમ રહા.
ઊસકે લબસે તલ્ખ હમ સુનતે રહે,
અપને હકમેં આબે હૈવાં સમ રહા
જામએ અહરામ ઝાહીદપર ન જા,
થા હરમમેં લેક નામરહમ રહા.
મેરે રોનેકી હકીકત જીસમેં થી,
એક મુદ્દત તક વો કાગઝ નમ રહા.
દખ મેરા રોના ઊસને હંસ દીયા,
બરક ચમકી અબરે બારાં થમ રહા.
સુબ્હો પીરી શામ હોને આઈ "મીર",
તુ ન ચેતા યાં બહોત દીન કમ રહા.

ગઝલે ખ્વાજા મીર દર્દ.

કત્લે આશક કીસી માશુકસે કુછ દૂર ન થા,
પર તેરે અહદકે આગે તો યે દસ્તૂર ન થા.
રાત મજલીસમેં તેરે હુસ્નકે શોલેકે હુઝુર,
શમઆકે મુંહપે જો દેખા તો કહીં નૂર ન થા.
ઝીક મેરાહી વો કરતાથા સરીહન લેકીન,
મઍંને પુછા તો કહા ખઍર એ મઝકૂર ન થા.
બાવજુદે કે પરોબાલ ન થે આદમકે,
વહાં પહોંચા કે ફરીશ્તેકાભી મકદૂર ન થા.
પરવરશ ગમકી તેરે હાઍ સનમ કર દેખા,
કોઇભી દાગ થા સીનેપે કે નાસૂર ન થા.
મોહતસબ આજ તેરી હાથોંસે મઍખાનેમેં,
દીલ ન થા કોઈ કે શીશેકી તરેહ ચૂર ન થા.
"દર્દ" કે મીલનેસે અએ યાર બુરા કયું માના,
ઊસકો કુછ ઔર સીવા દીદકે મંઝૂર ન થા.

ગઝલે સૌદા.

અએ રશ્કે કમર દિલકા જલાના નહીં અચ્છા,
ઊલફતકો બડા કરકે ઘટાના નહીં અચ્છા.
આતી હુઍ ચમનમેં મેરે ગુલરૂકી સવારી,
અએ બાદે સબા ખાક ઊડાના નહીં અચ્છા.
હો જાએગા સૌદા મુજે ઝુલ્ફેં ન સંવારો,
કુશ્યારકો દિવાના બનાના નહીં અચ્છા.
લિખવાના તુ યે મિસરા મેરે સંગે લહદપર,
મૌત અચ્છી હુએ પ દિલકા લગાના નહીં અચ્છા.
સૌદાકી અભી આંખ ગુલિસ્તાંમેં લગી હુએ
અએ બુલબુલો એ શૌર-મચાના નહીં અચ્છા.

ગઝલે દબીર.

દફ્‌ન કરના મુજકો કૂએ યારમેં,
કબ્ર બુલબુલકી બને ગુલઝારમેં.
અપને યૂસુફ્કા અઝીઝો હું ગુલામ,
ચાહે મુજકો બેચલે બાઝારમેં.
સર મેરા લટકાકે કાતિલને કહા,
ફુલ-લગા હુએ આજ નખ્લેદારમેં.
સરકે કટનેકા મુજે કુછ ગમ નહીં,
ખમ ન આજાએ તેરી તલવારમેં.
લાશ મેરી કયું પડી હયે બેકફ્‌ન,
ક્યા કફ્‌ન મિલતા નહીં બાઝારમેં.
કબ્રમેં રોઝન મેરી રખના ઝરૂર,
મર ગયા હું ઇન્તેઝારે યારમેં.
બાદ મુરદન મેરે લાશોકો દબીર,
જાકે રખના કૂચએ દીલદારમેં.

ગઝલે વઝીર.

દુશ્મનભી અપને દોસ્તસે યા રબ્બ જુદા ન હો,
ના આશ્નાકોભી અલમેં આશ્ના ન હો.
સદ ચાક હોવો દિલકે જો દર્દે આશ્ના ન હો,
ફુટે વો આંખ જીસકે આંસુ ગીરા ન હો.
વો સૈદ હું કે પરભી હો ઔર ઊડ સકા ન હો,
યા રબ્બ મુજે કહીં પરે માહી મીલા ન હો.
ખામોશ અપને દરપે મુજે દેખકર વો શોખ,
કહેતા હુએ યે ફકીર કહીં બેનવા ન હો.

ગઝલે મમનુન.

ગુમાં ન તુજપે કરૂં કયું કે દીલ ચુરાનેકા,
જુકાકે આંખ સબબ કયા હુએ મુસકુરાનેકા.
યે સીના હુએ યે જીગર હુએ યે દીલ હુએ બીસમીલ્લાહ,
અગર ખીયાલ હુએ તલવાર આઝમાનેકા.
કીસીકે હોંટકે હલતેહી યે તમામ હુએ,
મઝા મીલા ન હમેં ગાલીયાંભી ખાનેકા.
સુજહે યે દર્દ હુએ માલુમ હુકમ બુલબુલ દે,
ન મેરી ખાકપે કર કસ્દ ફુલ લાનેકા.
કીયા ફરેફ્તા યે કહેકે હાલે દીલકો મેરે,
અસર ફુસુંસે નહીં કુછ કમ ઇસ ફસાનેકા.
ઝમીંકી ગર યેહી બાલીદગી હુએ તો આખીર,
દીલે ગીરફ્તા નહીં સીનેમેં સમાનેકા.
જુકી નીગેહમેં હુએ ઢબ પુર્સીશે નેહાનીકા,
હીનામેં રોઝ દીયા રંગ મેહેરબાનેકા.
અજી મએં ગમં નફસ સોઝસે કે બહરે ચીરાગ,
કરે હુએ શોલએ કામ આબે ઝીંદગાનીકા.
કહાંસે રોઝ દીલો સીના ઓર જીગર લાઉં,
તુમે લગાના હુએ યે હાથ તેગ રાનેકા.
ઇલાહી જેબકે દામનસે આસ્તીં ધો લું,
મીઝાને સીખ લીયા શુગલ ખુંફીશાનીકા.
નહીં બચા મરઝે ઇશ્કસે કોઈ "મમનુન".
હમેં દરેગ બહોત હુએ તેરી જવાનીકા.

ગઝલે નઝીર.

મેરા દીલ હુએ મુશ્તાક ઊસ ગુલબદનકા,
કે યે બાગ એક ગુલ હુએ જીસકે ચમનકા.
વોહી ગુલ્ફ હુએ જીસકી નગહતસે અબતક,
પડા ખુન સુખે હુએ મુશકે ખુતનકા.
વોહી લાલ લબ હુએ કે હસરતસે જીસકે,
જીગર આજતક ખું હુએ લાલે યમનકા.
અજબ સએર દેખી " નઝીર " ઊસ ચમનકી,
અભી વસ્લ થા નરગીસો નસ્તરનકા.
અભી યક દીગર થે જમાં સુંબુલો ગુલ,
અભી થા બહુમ જોશ સરૂ ઓ સમનકા.
અભી ચહેચહે બુલબુલોંકે અયાં થે,
અભી શોર થા કુમરીએ નારાઝનકા.
ઘડી ભરકે જો બાદ દેખા યે આલમ,
કે નામો નશાં ભી ન વાં થા ચમનકા.

ગઝલે ફીદવી.

દીલ તડપતા હુએ સુબ્હોશામ પડા,
યા ઈલાહી યે કીસસે કામ પડા.
ગો ના લેવે તુ નામ આશકકા,
અબ તો મુંહમેં યે સબકે નામ પડા.
જાનસે હોગયા બદન ખાલી,
જીસમ રહે જાવેગા તમામ પડા.
કાબીલે બંદગી નહીં તો નહીં,
કબ ગલે આકે યે ગુલામ પડા.
યાર અએસા ન પાવેગા " ફીદવી ",
દેખ લેના ગર ઊસકો કામ પડા.

ગઝલે આતિશ.

ખબર લે અએ મસીહા તુ કહાં હુએ,
તેરા બિમારે બિસ્મીલ નીમજાં હુએ.
ખુદા પિનહાં હુએ આલમ આશકારા,
નેહાં હુએ ગંજ વિરાના અયાં હુએ.
દિલે રોશન હુએ રોશન ઘરકી મનઝિલ,
યે આહિના સીકંદરકા મકાં હુએ.
તકલ્લુફસે ભરી હુએ હુસ્ને જાતી,
કબાએ ગુલમેં ગુલબૂટા કહાં હુએ.
કદે મહબૂબકો શાયર કહે સર્વ,
કયામતકા યે યા તીરે નશાં હુએ.

ગઝલે આશક.

ભલા હો તેરા અએ સાકી રહે આબાદ મએખાના,
મએ ગુલરંગસે ભરદે ફકીરોંકાભી પએમાના.
ખુદા જાને યે આરાયશ કીસે ખોએગી દુનિઆસે,
ફિર આઇના મંગાયા હુએ તલબ હોતા હુએ ફિર શાના.
લબે નાઝુકકા બોસા દેકે મુજકો વસલકી શબમેં,
ગઝબ હુએ મુંહ છુપા લેના કયામત હુએ યે શરમાના.
ઇલાહી ખએર હો ફિર દામનો જેબો ગીરેબાંકી,
કઇ દીનસે નઝર ફિર ખ્વાબમેં આતા હુએ વીરાના.
પીએ જાઉં યુંહીં સાગરપે સાગર વો શરાબી હું,
હટાઉં ફિર ન દમભર ગર લગાઉં મુંહસે પએમાના.
પસંદ આએ ન કયું આશક મીઝાજોંકો યે અએ "આશક"
કલામ આપના હુએ રોંદાના ગઝલ આપની હુએ મસ્તાના

ગઝલે ફકીર.

દામન છુડાકે હાથસે જાનાં નીકલ ગએ,
હમ ઊનકે પીછે ફાડ ગીરેબાં નીકલ ગએ.
મજનુંકે હોશ ઊડ ગએ સુનતેહી જબકે હમ,
વહશતમેં આકે સુએ બીયાબાં નીકલ ગએ.
દેખ ઊસકે ઝુલફો રૂખકી તરફ કુફ્રો દીનસે,
હીંદુ તમામ ઔર મુસલમાં નીકલ ગએ.
નાકામ એક હમીં રહે અએ ચર્ખ વરના યાં,
સબકે દીલોંકે હસરતો અરમાં નીકલ ગએ.
સુનકર ચમનમેં ઊસ ગુલે આરીઝકા ખુબીયાં,
ગુલશનસે સારે મુર્ગે ગુલીસ્તાં નીકલ ગએ.
ઊનસા કોઇ નઝર ન પડા યું તો અએ ફકીર,
અપની નઝરસે સેંકડો ખુબાં નીકલ ગએ.

ગઝલે જુરઅત.

ઇમશબ કીસી કાકુલકી હીકાયાત હૈ વલ્લાહ,
કયા રાત હૈ કયા રાત હૈ કયા રાત હૈ વલ્લાહ.
દીલ છીન લીયા ઊસને દીખા દસ્તે હીનાઈ,
કયા હાથ હૈ કયા હાથ હૈ કયા હાથ હૈ વલ્લાહ.
આલમ હૈ જવાનીકા જો ઊભરા હુવા સીના,
કયા ગાત હૈ કયા ગાત હૈ કયા ગાત હૈ વલ્લાહ.
ફુશનામકા પાયા જો મઝા ઊસકે લબોંસે,
સલવાત હૈ સલવાત હૈ સલવાત હૈ વલ્લાહ.
જુરઅતકી ગઝલ જીસને સુની ઊસને કહા વાહ,
કયા બાત હૈ કયા બાત હૈ કયા બાત હૈ વલ્લાહ.

ગઝલે નીયાઝ.

ઇશ્કમેં તેરે કોહે ગમ સરપે લીયા જો હો સો હો,
અએશો નશાતે ઝીંદગી છોડી દીયા જો હો સો હો.
અકલકે મદરસેસે ઊઠ ઇશ્કકે મએકદેમેં આ,
જામેં ફના વ બેખુદી અબતો પીયા જો હો સો હો.
લગકે આગ લગ ઊડી પુંબા તરેહસે જલગયા
વખ્તે વુજુદો જાનો તન કુછ ન બચા જો હો સો હો.
હીજરકી શબ મુસીબતેં અરઝ કીં ઊસકે રૂબરૂ,
નાઝો અદાસે મુસકુરા કહેને લગા જો હો સો હો.
દુનયાંકે નેકો બદસે કામ હમકો નીયાઝ કુછ નહીં,
આપસે ગુઝર ગયા જો ફેર ઉસસે કયા જો હો સો હો.

ગઝલે આશક.

હમસે નાહક મલાલ કરતે હો,
બે છુરી કયું હલાલ કરતે હો.
મેહેંદી મલતે નહીં જો હાથોંમેં,
દીલ મેરા પાએમાલ કરતે હો.
મુજપે ગુસ્સા યે બે સબબ કયા હુએ,
આંખેં કયું લાલ લાલ કરતે હો.
મુજકો સૌદા કહીં ન હો જાએ,
કયું પરેશાં યે બાલ કરતે હો.
વાએઝો ચુપ રહો ખુદાકે લીએ,
કયું હરામો હલાલ કરતે હો.
માહરૂયોંસે ઇશ્ક અએ આશક,
સચતો યું હએ કમાલ કરતે હો.

ગઝલે આશક.

કુછ હુસ્નમેં માહાતાબ નહીં તુમસે ઝીયાદા,
ચેચકકે નશાં હુએ કહીં અંજ્જુમસે ઝીયાદા.
કયા જલદ મોહબત મેરી જાં તુમને ઘટાઈ,
યા રબ્ત બડાના ન હુમેં તુમસે ઝીયાદા.
કયુંકર મેરે રોનેસે ન શરમાએ સમંદર,
તુફાં હુએ કહીં અશકોંકા કુલઝુમસે ઝીયાદા.
મરતા હું અયાદતકે લીયે કયું નહીં આતે,
બેરહેમ ઝમાનેમેં નહીં તુમસે ઝીયાદા.
મેલેકી ઝરા સએર કરો આંખ ઊઠાકર,
ઘબરાતે હો કયું કસરતે મરદુમસે ઝીયાદા.
દેતે હો અબસ જાન પરીરૂયોંપે આશક,
દીવાના ઝમાનેમેં નહીં તુમસે ઝીયાદા.

ગઝલે કુતબ.

કીસ શાનસે આતી હુએ યે ચાલક બસંતી,
ઔર પહેની હુઇ સુરખ હુએ પોશાક બસંતી.
માલુમ નહીં ઇશ્કમેં કીસકે હુએ ગીરફતાર,
કયુ રખતી હુએ યે સીનએ સદચાક બસંતી.
હમ હુએં તેરે મુશ્તાક ઝરા આકે લીપટ જા,
ફુરકતમેં તેરી હોગઇ બસ ખાક બસંતી.
ગુલ ફુલે સમાતે નહીં ગુલશનમેં અજીઝો,
ઔર બાદે સબા જહાડે હુએ ખાશાક બસંતી.
કયું કર ન ફીદા હોવે કુતબ જાનો જીગરસે,
હોતા હુએ તસદદુક તેરા અફલાક બસંતી.

ગઝલે મતલબ.

મારતા હું તુમારી મએ હરબાર,
આશ્નાઓંમેં સબ બડાઇ યાર.
તુમકો લાઝિમ હુએ પકડોગે મેરા,
હાથમેં હાથ બામહોબતો પ્યાર.
મુજકો પ્યારી લગી તુમારી આજ,
ચાલ ધીમી એએ સર્વે ખુશ રફતાર.
ખૂબ કરવાયા અબતો મત કરવા,
મુજકો રૂસ્વા બ કૂચએ બાઝાર.
એક ઝરાભી મુજકો કરને દે,
યાર મુજ દિલકે દર્દકી તકરાર.
હુકમ હોવેતો આજ મારૂં મએ,
ખિંચ રાહ પેટમેં અદુકે કટાર.
ગરચે મતલબકા ખુશ લગે તુમકો,
તો પડો રેબતા સજન લલકાર.

ગઝલે નઝીર.

તાબ ઊસકે દરખનેકી ન લાએ ચલે ગએ,
કયા કયા પરી જવાનજે થે આએ ચલે ગએ.
આલમ થા યે જુલિખાં કે યૂસુફકી ચાહમેં,
રૂકે હઝાર બેયહાકે આએ ચલે ગએ.
દારા રહા ન જમ ન સિકંદરસા બાદશાહ,
તખ્તે ઝમીપે સેંકડો આએ ચલે ગએ.
દેખે નઝીર મએને ચમનમેં જો આપકો,
મહેંદી ભરે વો હાથ દીખાએ ચલે ગએ.

ગઝલે આલમ.

ભડગઇ વહશતે દીલ ફિર તેરે દીવાનેકો,
ઇસિકો લેજાઊં મએં કીસ દશતમેં બહેલાનેકો.
સુરતે તારે નઝર જીસમ હુવા હુએ લાગર,
જાન બાકી હુએ ફકત તનસે નીકલ જાનેકો.
અબ ખુદા ખએર કરે દખીએ કયા હોતા હુએ,
જમઆ અગયાર હુએ ફેર ઊસે ભડકાનેકો.
સુનકે વો હાલ મેરા કહેતા હુએ હંસકર સબસે,
ચેબી એક મક હુએ ઊસકા મેરે ધમકાનેકો.
ન યકીં કરના મોહુબ્બતકા કીસીકી "આલમ"
શોખદ અએસે બહોત હોતે હુએં બહેકાનેકો.

ગઝલે આશક.

દીલ પરદા નશીનોંસે લગાના નહીં અચ્છા,
કુચેમેં પરીરૂઓંકે જાના નહીં અચ્છા.
રૂખ ચાંદસા ઝુલ્ફોંમેં છુપાના નહીં અચ્છા,
અએ જાન યે અંધેર મચાના નહીં અચ્છા.
હોજાએગા વો ગએરતે ગુલ ઔરભી મગરૂર,
બુલબુલકી તરેહ ઇશક જીતાના નહીં અચ્છા.
સબ ઝુલ્મોસીતમ ખુબ હએં ઊસ રશકે પરીકે,
લેકીન દીલે આશકકો જલાના નહીં અચ્છા.
તનહા ઊન્હેં પાકર જો મએં લીપટા તો વો બોલે,
બેશરમ હુએ મુંહ તુજકો લગાના નહીં અચ્છા.
પરદેકો ઊઠાકર મુજે સુરતભી દીખાદો,
ખાલી ફકત આવાઝ સુનાના નહીં અચ્છા.
સોએ હુએં શબે વસ્લકે જાગે હુએ "આશક",
અએ મુરગે સહર શોર મચાના નહીં અચ્છા.

ગઝલે ઝફર

પ્યારે હસરત કબ્રતક દીલમેં ખટકતા જાએગા,
મુરગે બીસ્મીલકી તરે લાશા ફડકતા જાએગા.
દર્યાએ કયુંકર જવાબે ખતસે આંખે શાદ હોં,
રાસ્તા દેખા નહીં કાસીદ ભટકતા જાએગા.
ચુનકે અફશાં બામપર બહેરે ખુદા મત જાઇએ,
અએ સમન જો દેખ લેગા સર પટકતા જાએગા.
મરગયા હું મએં કીસીકી હસરતે દીદારમેં,
કબ્ર તક લાશાભી મેરા રાહ તકતા જાએગા.
કબ્રે આશકસે ન ઇતના બચકે ચલ અએ બેવફા,
કયા ગઝબ હોજાએગા દામન ફટકતા જાએગા.
સરકો મેરે કાટકર તશહીર ફરમાઓગે આપ,
ખુન ઇન આંખોંસે કદમોંપર ટપકતા જાએગા.
જાન જાએગી જો ઇશકે આરેઝે ગુલફામમેં,
તખ્તએ તાબુત મીસલે ગુલ મહેકતા જાએગા.
ઇશકકા ખંજર લગા હએ દીલપે કારી અએ સનમ,
ગોરમેંભી ઝખ્મેદીલ આપના ટપકતા જાએગા.
અએ "ઝફર" કાયમ રહેગા જબતલક ગુલઝારે હીંદ,
અખ્તરે ઈકબાલ ઊસ ગુલકા મહેકતા જાએગા.

ઠુમરી જીલ્લા.

હો સનમ મુખડા તો દીખા જારે,
તોરે દેખનકો તરસે નએના—સનમ;
બારા બરસકી લાગી લગન.
છુટત નહીં કર કોટ જતન,
મુખડા દીખલા મન મોહન;
જરા બનસી બજા જારે—હાં સનમ.

ગઝલે વઝીર.

શાનેમેં પેચસે ઉન ઝુલ્ફોંકા જોબન દેખે,
પાંઊં હમ છુનસકે હાથ બિરહમન દેખે.
જાન દે ગાલ જો ગોરે વો ફરંગન દેખે,
કમ્પની કત્લ હો મિઝગાંની જો પલટન દેખે.
કહે ઈન્જીલે મસીહાપે હુઇ હુએ નાઝિલ,
દેખકર લબ જો ખતે ચાર ફરંગન દેખે.
સર કહીં હાથ કહીં પૈર કહીં દફન હુએ,
એક આશિકકે તુમારે કઇ મદફન દેખે.
ચમને કૂચએ દિલદારમેં રહેતા હું વઝીર,
દમ ફડક જાએ જો બુલબુલ મેરા મસકન દેખે.

ગઝલે બેગમ.

બરસોં સરે ગેસુમેં ગીરફતાર તો રખ્ખા,
લો કહેતે હો કયા તુમને હમેં મારતો રખ્ખા.
કુછ બે અદબી હમને ન કી યારસે શબભર,
હાં યારકે રૂખ્સારપે રૂખ્સાર તો રખ્ખા.
ઇતનાભી ગનીમત હુએ તેરી તરફસે જાની,
ખીડકી ન રખી રોઝને દીવારતો રખ્ખા.
વો ઝુબ્હા કરે યા ન કરે ઊસકા નહીં ગમ,
સર હમને તહે ખંજરે ખુંખ્વાર તો રખ્ખા.
ઇતમેપે નહીં માનતે લો ખુશ રહો સાહેબ,
સર આપકે કદમોંપે કઈ બાર તો રખ્ખા.

ગઝલે ઝફ્ફર

દેખ મુજકો બુતે બેપીરને મુંહ ફેરલીયા,
આજ મુજસે મેરી તકદીરને મુંહ ફેરલીયા.
અક્લને હોશને તકદીરને મુંહ ફેરલીયા,
બસ મેરી આહસે તાસીરને મુંહ ફેરલીયા.
મએંતો તડપાભી દમે કતલ નહીં એ કાતીલ,
કયા સબબ જો તેરી શમશીરને મુંહ ફેરલીયા.
ઊસકા નકશા જુંહીં છાતીસે લગાયા મએંને,
મહો ખુરશેદ ફલકો પીરને મુંહ ફેરલીયા.
એએ "ઝફર" ચેહેરએ તાબાંને સનમ દેખતેહી,
મહો ખુરશેદ ફલકો પીરને મુંહ ફેરલીયા

ગઝલે ઝફ્ફર

નાઝ અછા નઝર અછી હુએ અદાએં અછી હુએ,
તુજમેં જો બાત હુએ વો નામે ખુદા અછી હુએ.
કીસતરેહ હો તેરા બીમારે મોહબ્બત અછા,
ન તબીબ અછા હુએ કોઇ ન દવા અછી હુએ.
બાત જો તુમકો લગી મેરી બુરી કયા બાએશ,
વરના વો જીસને સુની ઊસને કહા અછી હુએ.
એએ જફાગાર ઇસીમેં હુએ તેરી ગો મરઝી,
તો વફાસે મેરે હકમેં યે જફા અછી હુએ.
કસર વાલોંસે હુએ કયા કામ ફકીરોંકો ઝફર,
હમ જહાં બએઠ ગએ બસ વોહી જા અછી હુએ.

ગઝલે ઝોક.

કીસી બેકસકો અએ બેદાદગર મારાતો ક્યા મારા,
જો આપી મર રહા હુએ ઊસ્કો ગર મારાતો ક્યા મારા.
ન મારા આપકો જો ખાક હો અકસીર બન જાતા,
અગર પારેકો અએ અકસીર ગર મારાતો ક્યા મારા.
બડે મુઝીકો મારા નફ્સે અમ્મારાકો ગર મારા,
નિંહગો અઝદહાઓ શેર ગર મારાતો ક્યા મારા.
જીગર દિલ દોનું પહેલુમેં હુએં આપને ઊસ્ને ક્યા જાને,
ઇધર મારાતો ક્યા મારા ઊધર મારાતો ક્યા મારા.
દિલે બદખ્વાહમેં થા મારના યા ચશ્મે બદબીનમેં,
ફલકપર ઝોક તીરે આહ ગર મારાતો ક્યા મારા.

ગઝલે આતિશ.

દહન પર હુએં ઊન્કે ગુમાં કૈસે કૈસે,
કલામ આતે હુએં દરમિયાં કૈસે કૈસે.
ઝમીંને ચમન ગુલ ખિલાતી હુએ ક્યા ક્યા,
બદલતા હુએ રંગ આસ્માં કૈસે કૈસે.
તુમારે શહીદોંમે દાખિલ હુએ હુએં,
ગુલે લાલાઓ અરગવાં કૈસે કૈસે.
બહાર આઈ હુએ નશોમે ફ્રેજુમતે હુએ,
મુરીદાને પીરેમુગાં કૈસે કૈસે.
ન ઘોરે સિકંદર ન હુએ કબ્રે દારા,
મિટે નામિયોંકે નશાં કૈસે કૈસે.

ગઝલે મોમીનખાં

કીસીકા હુવા આજ કલ થા કીસીકા,
ન હુએ તુ કીસીકા ન હોગા કીસીકા.
કીયા તુમને કત્લે જહાં એક નઝરમેં,
કીસીને ન દેખા તમાશા કીસીકા.
ન મેરી સુને વો ન મએ નાસેહાકી,
નહીં માનતા કોઈ કહેના કીસીકા.
મુજે માર ડાલા હુએ ઇનકારને ફિર,
ન કહેના કે કયા મુજપે દાવા કીસીકા.
જો ફીર જાએ ઊસ ઓફ્સે તો જાનું,
કે દીલપર નહીં ઝોર ચલતા કીસીકા.
સબ્ર નગહતે યાર લાઇ કહાંસે,
ઊસે દખલ કયા ગો મએં હુંગા કીસીકા
વો કરતે હુએં બેબાક આશક કહી યું,
નહીં કોઇ દુન્યામેં ગોયા કીસીકા.
દગો અલહઝર ઔર હરકે બુતાંસે,
મુજે ડર હુએ અએ મોમીન અએસા કીસીકા.

ગઝલે ઝફર.

કયા બિઝાં આઇ ચમનમેં શાજરે ગુલ જાતા રહા,
ચૈન ઔર મેરે જીગરકા સબ્રઓ જાતા રહા.
કયું ન તડપે વો હોમા અબ દામમેં સૈયાદકે,
બેડના દોદો પહર આજ તખ્તકા જાતા રહા.
કયા ખુશી હરએકકો થી કર રહેથે સબ હુઆ,
જબ ગુસી ફૌજે નસારા હરસી જાતા રહા.
રેહેતેથે જીસ શહેરમેં શગ્સો કગર હુતે પરો,
લશ્કર ઉનકો કોઇ લેકર કીધર જાતા રહા.
પૈહલેતો થા શહેરે દહેલી અબ હુવા ઉજડા દયાર,
અએ ઝફર યે કયા હુવા જોબનકા ઘર જાતા રહા.

ગઝલે ઝફર.

ખુંસે અશ્ક આંખોંસે જબ મીલકર ગુલાબી હોગયા,
ફીર તો યે રૂમાલ સુફીદ અકસર ગુલાબી હોગયા.
યાદમેં ઊસ સરવેકદકે ખુન રોયા ઈસકદર,
લી ઈધર કરવટ ઊધર બીસતર ગુલાબી હોગયા.
ખુનકા દાવા કીયા જબ ઊસ ગુલાબી પોશને,
સાફ રંગે કાગઝે મહઝર ગુલાબી હોગયા.
બઝમમેં દેખી ગુલાબી તુને કીસીકી ચશમે મસ્ત,
સાકીયા બેહોશ ક્યું ભરકર ગુલાબી હોગયા.
બાગમેં ચીટકા ગુલાબ આયા જુનોં પુર જોશમેં,
અબ તો જાદા એ પરી પયેકર ગુલાબી હોગયા.
તેરે દામનસે જો ટપકા ખું શહીદ નાઝકા,
ખુબ ગહરા દામને મહશર ગુલાબી હોગયા.
તર પસીનેમેં હુવા જો વો ગુલાબી પોશ આજ,
બરમેં જોડા ઔર ઝેમા તર ગુલાબી હોગયા.
વો ગુલાબી આંખ જો યાદ આઇ વકતે મયેકશી,
ફીર તો મેરે હકમેં હર સાગર ગુલાબી હોગયા.
ઓ તુરશ અબરૂ હુવા જો ઊસકી શોખીપર "ઝફર".
રંગે લાલા બાગમેં કટકર ગુલાબી હોગયા.

ગઝલે તુરાબ.

યે હાઝીર હુએ સરે બાઝાર ગરદન,
ખુશીસે કાટલે દીલદાર ગરદન.
જો આશક હુએં નહીં મરનેસે ડરતે,
કટાતે હુએં સરે બાઝાર ગરદન.
તુમારે ઇશ્કમેં જો નાતવાં હુએં,
ઊડા સકતે નહીં બીમાર ગરદન.
ખુદા જાને યે ગુલફેં કયા બલા હુએં,
સતાતી ખ્વાબમેં હરબાર ગરદન.
સદા આવાઝ આતી હુએ ફલકસે,
કોઇ મારા ગયા ઊસ પાર ગરદન.
હમારે યારકી પહેછાંન હુએ યે,
કમર પતલી સુરાહીદાર ગરદન.
તુરાબ ઊસ કુચેમેં જાના ન હરગીઝ,
જહાં કટતી હુએં નીત દો ચાર ગરદન.

ગઝલે અમાનત.

જમજમા કીસકી ઝબાંપર બ દિલે શાદ આયા,
મુંહ ન ખોલા થા કે પર બાંધને સૈયાદ આયા.
જીસને નઝારા કીયા સલ્લે અલ્લા યાદ આયા,
તેરે હિસ્સેમેં સનમ હુસ્ને ખુદાદાદ આયા.
બરછીયાં હુએં ગુજે સુરજકી કીરન સુબહે વીસાલ,
સ્વાંગ હયા લેકે યે ચર્ખે સીતમઇજાદ આયા.
સચતો હુએ હઝરતે ઇનસાનકી હુએ ખુદ મતલબ,
જબ દીયા રંજ બુતોંનેતો ખુદા યાદ આયા.
રખા જન્નતમેં અમાનત જો કદમ હૈદરને,
દૌડે જીબરીલ યે કહેકઃ મેરા ઊસ્તાદ આયા.

ગઝલે ગોયા

કતલે ઊસ્શાક કીયા કરતે હુએ,
બુત કહાં ખઓફ ખુદા કરતે હુએ.
સર મેરા તનસે જુદા કરતે હુએ,
દર્દકો આપ દવા કરતે હુએ.
હો ગની બોસએ લબ દે ડાલો,
હમ ફકીરાના સદા કરતે હુએ.
અપને સાકીકો શબે ફુરકતમેં,
પાની પીપીકે દોઆ કરતે હુએ.
સુબ્હોકો હમ બેગરઝ આઇના,
મુંહ તેરા દેખ લીયા કરતે હુએ.
હમ બને ચાંદકે હાલે ગોયા,
ગીર્દ ઊસ માહકે ફીરા કરતે હુએ.

ગઝલે આફત.

રાઝી હુએ હમ ઊસીમેં જો કુછ દિલરૂબા કરે,
ચાહે જફાઓ ઝોર કરે યા વફા કરે.
અએ દોસ્ત જહાંમેં જીસે મુફલસી રહે,
વો અપની બેકસીકો ન રોવેતો કયા કરે.
દુનિયાંમેં જો હસેંગા હમારી મુરાદપર,
બોભી મુરાદ અપની ન પાવે ખુદા કરે.
વિર્દે ઝબાં યે આફતે મુફલિસકે હુએ મુદામ,
આસાં સભોંકી મુશ્કિલેં મુશ્કિલકુશા કરે.

ગઝલે આજીઝ.

અજબ હાલે દિલે મુઝતર હુએ યા રબ ઇસકો કયા કહીએ,
તપિશ કહીએ કે દિલકી બેકલી કહીએ બલા કહીએ.
ન ભાતા ઇશ્ક હુએ હમકો ન ભાતા નાચ ગાના હુએ,
ખુદાકી યાદસે હુએ બેકલી શાને ખુદા કહીએ.
ભટકતે હુએ કિધર જાએં નિકલકર સુરતે વહશી,
મિલે ગર કએસ જંગલમેં તો ઊસસે માજરા કહીએ.
તબિયત બર્કે મુઝતરકી તરેહ કાયમ નહીં અપની,
શરર કહીએ ઇસે સીમાબ કહીએ ઇસકો કયા કહીએ.

ગઝલે આસીફ.

તુજસા દીલદાર હો ઔર નાઝો ખીરામ અએસા હો,
કયું ન દીલ કુફ્રસે મુનકર હો જો રામ અએસા હો.
લબે મસીહાસે કરે બાત તુ અએ મુસહફે રૂ,
મુરદા દીલ કયું ન જીએ જીસકા કલામ અએસા હો.
મએં હું સદકે તેરે તુ ગાલીયાં દે અએ ઝાલમ,
બંદગી અએસી હો ઔર ઊસકા ઇનામ અએસા હો.
ઝુલફે મુશકીંમેં પરીરૂકે યે દીલ કયું ન ફંસે,
અએસા સઇયાદ હો ઔર હાથમેં દામ અએસા હો.
આરઝુ હુએ કે શબે વસલ મયસ્સર હોવે,
મએં હું ઔર યાર હો ઔર ગરદીશે જામ અએસા હો.
મુલતજી મત હો સીવા ઝાતે અલીકે આસીફ,
ફિર તુજે ચાહીએ કયા જીસકા ઇમામ અએસા હો.

ગઝલે નૂર.

મએ ભી જાઊં અજલસે આપ આજાએં અગર પહેલે,
યે પૈગામે ઝબાની ખતસે કહેના નામાબર પહેલે.
ઈવઝ બોસેકે હમને ગાલિયાં દોંથીં કે સાહેબને,
ઝરા ઇનસાફ તો કીજે નિકાલા કીસ્ને શર પહેલે.
અરે ઓ બે મુરવ્વત તુજકો દિલ દેના નહીં લાઝિમ,
કોઇ પૈદાતો કર લેવે હમારાસા જીગર પહેલે.
શબે વસ્લે ગરીબાં હુએ તેરી ગરદનપે ખૂં હોગા,
ન બોલ ઊઠના કહીં ઝાહિદસે અએ મુર્ગે સહર પહેલે.
અજબ સરકાર હુએ અલ્લાહકી અએ નૂર મએં સદકે,
હુનરમંદોંસે પુછે જાતે હુએં વહાં બેહુનર પહેલે.

ગઝલે ઝામિન.

ચમનમેં આકે કોઈ દમ જો તુ સબા ઠેરી,
નસીબે બુલબુલે શૈદા ખિઝાંભી આ ઠેરી.
જીનોંને છોડા ન એક તાંરે પેરહન મેરા,
બદનપે ખાક ફકીરેંકે યે કબા ઠેરી.
ગાય ન ઝિન્દા ફિરા કૂએ યારસે કોઈ,
ગલી સનમકી અજીઝો યે કરબલા ઠેરી.
જો કત્લ કરકે કીયા પાયમાલ આશીકો,
હમારા ખૂન તેરે પાઊંકી હિના ઠેરી.
ઊઠાકે પરદએ રૂખ દેખ યાર ઝામિનકે,
હમારી જાન ચલી આપકી હયા ઠેરી.

ગઝલે આતશ.

ઠોકરેં મારકે મુરદાંકો જીલાતે ન ચલો,
રશ્કસે ખાકમેં ઝીંદાંકો મીલાતે ન ચલો.
બરકો શમશીરકી અચ્છી નહીં ચાલેં ચલની,
રાહકો કાટતે જાદેકો જલાતે ન ચલો.
ગીર પડતે હએં કુવેં ઔર ગડોંમેં રાહગીર,
ઝકનો નાફકે આલમકો દીખાતે ન ચલો.
દો કદમ સાથ જો ચલતા હું મએં ગીરયાં ઊસકે,
યેહી ફરમાતે હએં હંસહંસકે હંસાતે ન ચલો.
ભાગકર આશકે શએદાસે કહાં જાઓગે,
કદમ આહેસ્તા રખો ઠોકરેં ખાતે ન ચલો.
ઊનસે કહેદ કોઇ આતે હએં જો યે લકકએ અબ્ર,
ચશ્મે આતશકી તરેહ આંસુ બહાતે ન ચલો.

ગઝલે નઝીર.

હરગીઝ ન પીલા મએ મુજે તુ આંખ બદલકર,
સાકી તેરે કૂચેસે ન જાઊંગા સંભલકર.
મએં કુશતએ અબરૂ હું તેરા અએ મેરે કાતીલ,
આએ હો લીએ હાથમેં કયું તેગ મચલકર.
તુમનેતો દીલ અપનેસે કીયા કત્લ હએ મુજકો,
બએઠ હો લબેં બાંધકે બાહેર જો નીકલકર.
જબ હમસે ખફા હોકે વો જાતા હએ શમઆરૂ,
ખામોશ હો રહે જાતા હું પરવાનેસા જલકર.
મએં આશકે બેદીલ હું તેરા અએ મેરે જાની,
મત આંખ ચુરા હમસે તુ અએસા ન ખલલકર.
કહેતા હએ 'નઝીર' ઊસકો ઝરા પ્યારસે સોજા,
તબ ઉઠકે ખડા હોતા હએ વો શોખ ઊછલકર.

ગઝલે સોદા.

તુટે તેરી નીગાહસે અગર દીલ હુબાબકા,
પાનીભી ફિર પીએં તો મઝા હએ શરાબકા.
દોઝખ મુજે કુબુલ હએ અએ મુનકીરોનકીર,
લેકીન નહીં દીમાગ સવાલો જવાબકા.
ઝાહીદ સભી હએં ન્યામતે હક જો યે અકલો સબ,
લેકીન અજબ મઝા હએ શરાબો કબાબકા.
ગાફીલ ગઝબસે હોકે કમરપર ન રખ નઝર,
પુર હએ શરારે બર્કસે દામન સહાબકા.
કતરા ગીરાથા જો કે મેરે અશ્કે ગરમસે,
દરયામેં હએ હનોઝ ફપોલા હુબાબકા.
અએ બર્ક કીસ તરેહસે મએં હએરાં હું તુજ કને,
નકશા હએ ઠીક દીલકે મેરે ઈઝતેરાબકા.
"સૌદા" નીગાહ દીદએ તહકીકકે હુઝુર,
જલવા હરેક ઝર્રેમેં હએ આફતાબકા.

ઠુમરી ખમ્માચ.

હાંજી દૈયાં એક પલ નીંદ ન આવેરી
મોરા પીયા બીન જીઆ ગભરાવે ગભરાવે—દૈયાં.
સાંજ સકાર મોકુ ચેડી રહત હએ
પ્રીત લગાકે પછતાવે પછતાવે
દૈયાં એક પલ નીંદ ન આવેરી—હાંજી દૈયાં.

ગઝલે ઝફર.

જલાયા આપ હમને ઝબ્ત કરકે આહો સોઝાંકો,
જીગરકો સીનેકો પહેલુકો દીલકો જીસમકો જાંકો.
હમેશા કુંજે તનહાઇમેં હમ મુનીસ સમજતે હુએ,
અલમકો યાસકો હસરતકો બેતાબીકો હીરમાંકો.
તેરે અંદામો રૂઓ કદો ગુલકી ખતસે હુએ ખીજલત,
સમનકો અરગવાંકો સર્વકો સુંબુલકો રયોહાંકો.
જગા કીસકીસકો દું દીલમેં તેરે હાથોંસે અએ કાતીલ,
કટારીકો છુરીકો તેગકો ખંજરકો પયેકાંકો.
તેરે દંદાનો લબને કરદીયા બેકદર આલમમેં,
ગોહુરકો લાલકો યાકૂતકો હીરેકો મરજાંકો.
લડાકર આંખ ઉનસે હમને દુશમન કરલીયા અપના,
નીગેહકો નાઝકો અંદાઝકો અબરૂકો મીઝગાંકો,
ન હો જબ તુહી અએ સાકી ભલા ફિર કયા કરે કોઇ,
હવાકો અબ્રકો ગુલકો ચમનકો સેહને બુસતાંકો.
બનાયા અએ ઝફર ખાલીકને કબ ઇનસાનસે બહેતર,
મલકકો દેવકો જીનકો પરીકો હુરે ગીલમાંકો.

ઠુમરી કાહારવો.

એક પરીને મારા મોહે, એક પરીને મારા
જાદુ મોપે ડારા, મોહે એક પરીને મારા—એક પરીને.
ચંદ્રસી સૂરત મહેરસી મૂરત રખતી હુએ માહા પારા
જીરા મએંને વાપર વારા, એક પરીને મારા—એક પરીને.

ગઝલે આશક.

દોનાં રૂખસાર માહા પારે હુએ;
અબરૂ ઔર ખાલ ચાંદ તારે હુએ.
એકબારી તો ખ્વાબમેં આવો,
કબસે મુશ્તાક હમ તુમારે હુએ.
નહીં બુંદે અરકી ચહેરેપર,
ચાંદકે મુંહપે યે શીતારે હુએ.
અએન મજલીસમેં આંખ મારે હો,
સચ બતાઓ યે કયા ઇશારે હુએ.
રાતેં કાટી હુએં તારે ગીનગીન કર,
તીનકે ચુનચુનકે દીન ગુઝારે હુએ.
જીનકો કહેતે હુએં ગોલે સહરાઇ,
વો મેરી આહકે શરારે હુએ.
પેચમેં કીસકો લાઓગે સાહેબ,
બાલ કીસકે લીએ સંવારે હુએં.
દીલે બેતાબકો દો નીમ કીયા,
તેરી અબરૂ નહીં યે આરે હુએં.
આશક હોનેસે ઊસ પરીરૂકે,
હોગએ સબ અદુ હમારે હુએં.

ઠુમરી ભૈરવી.

દુખ પૂછો તો હમરા કોઈ નહીં
રાત પીયા સંગ સોઇ નહીં રે—દુખ પૂછોતો.
ચુન ચુન કલીયાં, સેજ બીછાતી
હાં સેજકા સાથી કોઇ નહીં—રાત પીયા.

ગઝલે આલમ.

સએરે ગુલઝાર હો ઔર વો ગુલે બેખાર ન હો,
કયું ચમન ખાર ન હો;
કીસ તરેહ સર્ફે ફુગાં યે દીલે બીમાર ન હો,
ઝીસત કયું બાર ન હો.
મુર્ગે દીલ જબસે તેરે દામે મોહબતમેં ફંસા,
ન રહે હોશ બજા;
કએદીએ ઝુલફ કોઈ કાફરો દીંદાર ન હો,
યું ગીરફતાર ન હો.
ચએન પડતા નહીં આશકકો બજુઝ રંજોતઅબ,
હીજ્રમેં હાએ ગઝબ;
જબતલક પેશે નઝર યારકા દીદાર ન હો,
સબ્ર ઝીનહાર ન હો.
હુસને દો રોઝાપે મગરૂર ન હો બહેરે ખુદા,
ન રહેગા યે સદા;
ચાહનેવાલોંકે તુમ દરપએ આઝાર ન હો,
યું સીતમગાર ન હો.
પાતે ઇસ તરેહ ન તુમ હુસનમેં પ્યારે શોહરા,
હમ ન હોતે જો ફીદા;
સચ હુએ યૂસુફકી કભી ગરમીએ બાઝાર ન હો,
ગર ખરીદાર ન હો.
જબકે ગએરોંસે મેરે મીલનેકી તુમ ખાઓ કસમ,
કયું ન હો દીલકો અલમ;
કીસ તરેહ લબપે મેરે આહે શરરબાર ન હો,
ચશ્મ ખુંબાર ન હો.
કોન દાનીસતામુસીબતમેં ફંસા હુએ "આલમ",
કીસને ઝીલે યે સીતમ;
હાએ કીસતરેહ યે દીલ ઝીસતસે બેઝાર ન હો,
કયું ચમન ખાર ન હો.

ગઝલે નઝીર.

છોટા બડા ન કમ ન મજ્હોલા ઈઝારબંદ,
હુએ ઊસ પરીકા સબસે અમોલા ઈઝારબંદ.
હરએક કદમપે શોખકે ઝાનુકે દરમીયાં,
ખાતા હુએ કીસ જલકસે જકોલા ઇઝારબંદ.
ગોટા કીનારી બાદલા મુકએશકે સીવા,
થે ચાર તોલે મોતી જો તોલા ઈઝારબંદ.
હંસનેમેં હાથ મેરા કહીં લગ ગયા તો વો,
લઓંડીસે બોલી જા મેરા ધોલા ઇઝારબંદ.
ઔર ધો નહીં તો ફેંકદે નાપાક હોગયા,
વો દુસરા જો હુએ વો પીરોલા ઇઝારબંદ.
એક દીન કહા યે મએંને કે અએ જાન આપકા,
હમને કભુ મઝેમેં ન ખોલા ઇઝારબંદ.
સુનકર લગે યે કહેને કે ક્યા ખુબ લો એ ખુશ,
અએસાભી ક્યા મએં રખતીહું પોલા ઇઝારબંદ.
એક રાત મેરે સાથ વો અઈયારે મકરબાઝ,
લેટી છુપાકે અપના મમોલા ઇઝારબંદ.
જબ સોગઈ તો મએંનેભી દહેશતસે ઊસકે આ,
પહેલેતો ચુપકે ચુપકે તટોલા ઇઝારબંદ.
આખીર બડી તલાશસે ઉસ શોખકા નઝીર,
જબ અધીરાત ઝુઝરી તો ખોલા ઈઝારબંદ.

ગઝલે સલીમી.

અએ મેરે રશ્કે કમર નાઝસે આના ક્યા ખુબ,
દીલે ઊશ્શાકકો ગમઝેસે લુભાના ક્યા ખુબ.
તુને બેગાના સમજ મુજકો બીઠાયા હુએ દુર,
અપની ખીલ્વતમેં રકીબોંકા બુલાના ક્યા ખુબ.
દામે કાકુલમેં મેરા દીલ તો હુવા હુએ નખચીર,
તીસપે અએ રશ્કે પરી મુજકો સતાના ક્યા ખુબ.
શીકલે પરવાનેકી ઇસ દીલકો જલાતા હું સદા,
શમ્અરૂ તેરે લીએ જાનકા જાના ક્યા ખુબ.
ચાબના પાનકા મીસ્સીકી ધડી પુર આફત,
લાલ લબ ખોલકે દાંતોંકા દીખાના ક્યા ખુબ.
નાગની ઝુલ્ફકો જબ માંગ નીકાલો હો સનમ,
દીલે ઝખ્મીકો મેરે શાના બનાના ક્યા ખુબ.
ઇસ સલીમીકો સનમ મેહેરોવફાસે હરદમ,
રાતદીન આપને છપરખટપે સુલાના ક્યા ખુબ.

ગઝલે આમિન.

અએ દિલ તુ કિસકી યાદમેં દિવાના બન ગયા,
ઓર શોકે રૂએ શમ્આમેં પરવાના બન ગયા.
ઘબરાકે જાું ખ્યાલે ગુરિઝાં હુવા દિલ,
પહેલુમેં એક રફીક થા બેગાના બન ગયા.
વહશી ખરાબ હાલ પરેશાનો દરબદર;
ફુરકતમેં યારકી તો મએં ક્યા ક્યા ન બન ગયા.
પીરે મુગાંસે હમકો મિલી હુએ શરાબે ઇશ્ક,
ઝાહિદ હમારી ખાકકા પએમાના બન ગયા.
અએ મુદ્દઇ રકીબ તુ ક્યા જાને લુત્ફે હીજ્ર,
જેસા કે મએં બના હું તુ વૈસા ન બન ગયા.
ઝામિન ફિરાકે યારકી તહરીર ક્યા ઝરૂર,
આલમમેં તેરે ઇશ્કકા અફસાના બન ગયા.

ગઝલે અસીમ.

ફિર હમારે આહો નાલેમેં અસર પએદા હુવા,
ફિર નેહાલે સર્વસે ગોયા સમર પએદા હુવા.
ફિર કીસીકે કાનકે મોતી હમેં યાદ આગએ,
ફિર હમારા અશ્ક માનીંદે ગોહર પએદા હુવા.
બનકે અખ્તર આસમાંપર જલવાઆરા હોગયા,
સીનએ સોઝાંસે મેરે જો શરર પએદા હુવા.
હોગયા દીલ માયલ કીસીકી સંદલી પોશાકપર,
બેતરેહ ફિર ઇનદીનો કુછ દર્દે સર પએદા હુવા.
બેપરીમેં ભાગતાથા દેખકર સઇયાદકો,
તાયરે દીલ ફંસગયા જબ બાલોપર પએદા હુવા.
ફિર દુરે દંદાંકા ઇન આંખોંમેં અકસ આને લગા,
કતરએ અશ્કોંસે ફિર સીલ્કે ગોહર પએદા હુવા.
સર્વને દાવા તેરે કદસે કીયા ક્યા ફલ મીલા,
ગુલશને હસ્તીમેં આખીર બેસમર પએદા હુવા.
કાન [illegible] કો "અસીમ" અબ ઊસ દુરે નાયાબકે,
ઇનદીનો ફિર એક રકીબે બદગોહર પએદા હુવા.

